

تأثیر سرمایه فرهنگی بر تفکر سیستمی با تأکید بر نقش تحصیلات

خدایار ابراهیمی

استادیار تربیت پاسداری دانشگاه امام حسین (ع).

khebrahimi@chmail.ir

چکیده

مقدمه و هدف پژوهش: این پژوهش با هدف بررسی تأثیر سرمایه فرهنگی (تحصیلات) بر تفکر سیستمی در سازمان فرهنگی هنری شهرداری انجام گرفته که از حیث نوع کاربردی و از نظر روش علمی در زمره تحقیقات توصیفی - پیمایشی است.

روش پژوهش: پرسشنامه محقق ساخته از شش مؤلفه تحصیلات، سلسله مراتب سازمانی، هم پایانی - چندپایانی، وابستگی اجزا، ارتباط محیطی و کل نگری برخوردار است.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد که مدل رگرسیونی تأثیر سرمایه فرهنگی بر تفکر سیستمی معنی دار بوده و هم‌چنین مدل عاملی رابطه بین متغیرها در نمونه مورد بررسی دارای برازش است. برای تعیین میزان پایایی هر یک از مؤلفه‌ای تحقیق به روش آلفای کرونباخ به ترتیب برای مؤلفه‌های تحصیلات (۰/۸۷)، سلسله مراتب سازمانی (۰/۷۴)، چندپایانی - هم پایانی (۰/۷۹)، وابستگی اجزا (۰/۸۲)، ارتباط محیطی (۰/۷۵) و کل نگری (۰/۸۰) بدست آمده که نشان از پایایی ابزار اندازه‌گیری داشت.

نتیجه‌گیری: بنابراین مدیران سازمان فرهنگی هنری شهرداری می‌توانند با توجه به نتایج پژوهش حاضر در جذب و به کارگیری افراد تحصیل کرده و متناسب با شغل آن‌ها بر میزان بهره‌مندی از تفکر سیستمی در سازمان بیفزایند.

واژگان کلیدی: تفکر سیستمی، سرمایه فرهنگی، تحصیلات، سازمان فرهنگی هنری.

مقدمه

سیستمی در سیستم‌های آموزشی شامل مهارت بازشناسی پیوندها، تشخیص بازخوردها، درک پویایی‌های رفتار، درک انواع متغیرها و روندها، کاربرد مدل‌های مفهومی خلق مدل‌های شبیه‌سازی شده، آزمون خط‌مشی‌ها می‌باشد (خلخالی، ۱۳۹۳).

این پژوهش به دنبال بررسی تأثیر تحصیلات کارکنان سازمان فرهنگی هنری به عنوان یکی از ابعاد سرمایه فرهنگی بر تفکر سیستمی سازمانی است. بنابراین سوال پژوهش حاضر این است که تأثیر سرمایه فرهنگی (تحصیلات) بر تفکر سیستمی سازمانی در بین کارکنان سازمان فرهنگی هنری چگونه است؟

- ادبیات تحقیق

- تعاریف نظری مفاهیم سرمایه فرهنگی

سرمایه فرهنگی مجموعه‌ای از روابط، معلومات و امتیازات است که فرد، برای حفظ کردن یا به دست آوردن یک موقعیت اجتماعی از آن استفاده می‌کند (صالحی امیری، ۱۳۸۶).

تفکر سیستمی

تفکر سیستمی نوعی تفکر در چارچوب کل‌گرایی است که در نقطه مقابل استعاره تجزیه‌گرایی قرار دارد. در این نوع تفکر روابط متقابل و درونی بین سیستم‌های فرعی مورد تأکید قرار دارند. سیستمی است که می‌تواند ابزاری قدرتمند برای تسهیل یادگیری سازمانی باشد و نشان دهنده آن است که اقدامات کوچک و متمرکز در صورتی که در موارد راهبردی به کار روند، می‌توانند بهسازی‌های چشم‌گیر و دیرپا ایجاد کنند (تیمورنژاد و صریحی اسفستانی، ۱۳۸۹).

- چارچوب نظری

از نگاه بوردیو، سه نوع سرمایه در جامعه ایفای نقش می‌کنند؛ که تعیین کننده قدرت اجتماعی و نابرابری اجتماعی‌اند. سرمایه اقتصادی، منابع مالی را توصیف می‌کنند. سرمایه اجتماعی مربوط به این می‌شود که شما چه کسی را می‌شناسید. در واقع سرمایه اجتماعی مربوط به پیوندهای اجتماعی است؛ که مردم قادرند آن‌ها را به نفع بهره خاص خود بسیج کنند و سرمایه فرهنگی که دارای ابعاد متفاوتی از

در دنیای امروز بهره‌وری کارکنان و سازمان یکی از دغدغه‌های مهم مدیران و برنامه‌ریزان سازمان‌ها می‌باشد. فرهنگ در سازمان‌ها به عنوان مجموعه‌ای از باورها و ارزش‌های مشترک بر رفتار و اندیشه اعضای سازمان اثر می‌گذارد و می‌توان نقطه شروعی برای حرکت و پویایی و یا مانعی در راه پیشرفت به شمار آید.

فرهنگ از اساسی‌ترین زمینه‌های تغییر و تحول در سازمان است نظر به اینکه برنامه‌های جدید تحول بیشتر به تحول بنیادی سازمانی نگاه می‌کند از این رو هدف این برنامه‌ها تغییر و تحول فرهنگ سازمان به عنوان زیربنا به بستر تحول است. ارتقای بهره‌وری و اثربخشی، یکی از عوامل مؤثر بر بهبود سازمان‌هاست که در این راستا، عوامل متعددی ممکن است نقش آفرینی نمایند. توجه به این منبع مهم، سازمان و جامعه را در رسیدن به اهداف خود یاری می‌رساند. بنابراین وظیفه مدیران، مسئولان و متخصصان است که در حفظ و نگهداری و رشد و توسعه کارکنان تلاش نموده و اثربخشی آن‌ها را افزایش دهند (نوری، ۱۳۹۶).

سرمایه فرهنگی، قابلیت، توانایی و مهارت‌هایی است که یک فرد برای حفظ شرایط موجود طبقاتی و کسب موقعیت‌های جدید اجتماعی از آن بهره‌مند می‌گردد. تولید این سرمایه در حوزه‌ی فردی مستلزم آموزش خانوادگی و یا آموزش هدفمند نظام آموزشی کشوری است. امروزه در رقابت‌های استراتژیک جهانی آنچه در موازنه‌های قدرتی و نابرابری‌های سیاسی به عنوان عامل اثرگذار شناخته شده است، سرمایه‌های اقتصادی، انسانی و اجتماعی نیست، بلکه مزایای رقابتی دنیا در عرصه توسعه پایدار در ممالک مختلف جهان در حوزه سرمایه‌های فرهنگی معین و مشخص می‌شود (فیلیپ و شوکلی، ۲۰۱۰).

سرمایه فرهنگی می‌تواند با تمرکز بر تحصیلات در سطح کلان، میانی و اجرایی سازمان بر تفکر سیستمی تأثیر داشته باشد. در واقع این سطح از سرمایه فرهنگی می‌تواند بر ابعاد آموزشی در سطح تفکر سیستمی تأثیر داشته باشد. ابعاد تفکر

ویژگی بارز نظریه سرمایه فرهنگی بورديو تحليل ساز و کار موفقیت‌های تحصیلی با عنایت به میزان برخورداری گروه‌ها و طبقات اجتماعی از این سرمایه است. دانش‌آموزانی که سرمایه فرهنگی بیشتری دارند، دانش‌آموزان خانواده‌هایی که مهارت‌ها و برتری‌های فرهنگی مسلط را در اختیار دارند، بهتر می‌توانند قواعد بازی را رمزگشایی کنند و بهتر می‌توانند مهارت‌ها و برتری‌های فرهنگی را که در مدارس پاداش می‌گیرند در خود پرورش دهند، بنابراین، بهتر می‌توانند به سطوح بالای تحصیلی برسند. بر این اساس، می‌توان گفت که طبقات مسلط نسبت به سایر طبقات سهم بیشتری از سرمایه فرهنگی می‌برند و لذا بیشتر قادرند این نوع سرمایه را در فرزندانشان به ودیعه بگذارند. با افزایش سرمایه فرهنگی در نزد طبقات متوسط، عملکرد تحصیلی فرزندان افزایش می‌یابد. به دلیل ارتباط متقابل نظام آموزشی و باز تولید فرهنگی می‌توان نتیجه گرفت که نظام آموزشی تمام ساختارها، ترجیحاً ساختار توزیع سرمایه فرهنگی، را در بین طبقات باز تولید می‌کند. بورديو معتقد است کودکان متعلق به زمینه‌های اجتماعی-اقتصادی بالا، در منزل غالباً در معرض فعالیت‌های فرهنگی بلندمرتبه قرار می‌گیرند و آن‌هایی که سرمایه فرهنگی را در منزل کسب می‌کنند احتمالاً در مدرسه موفق‌ترند و در نتیجه شانس بیشتری برای رسیدن به سطوح بالای آموزشی در مقایسه با دیگران دارند. کودکانی که سرمایه فرهنگی بیشتری دارند برای گذراندن مواد درسی آماده‌ترند و ذوق بیشتری برای یادگیری مفاهیم ذهنی و انتزاعی دارند و در مقایسه با کودکانی که سرمایه فرهنگی کمتری دارند بیشتر مورد توجه معلمان قرار می‌گیرند (ماریا و لیندا، ۲۰۱۲).

با طرح نظریه سرمایه فرهنگی بورديو از جمله کسانی بود که این مفهوم را در آثار خود به کار برد. او از سال ۱۹۷۰ تحلیل‌های خود را از زمینه‌های خاص تحصیلی، به خصوص در کتاب تمایز (۱۳۹۰)، توسعه داد و باور داشت که سرمایه فرهنگی بر ویژگی سبک‌های زندگی گروه‌های متفاوت، ذائقه‌ها، شایستگی‌های فرهنگی، مشارکت فرهنگی

جمله دانش عینی درباره هنرها و فرهنگ‌ها، سلیقه و ترجیحات فرهنگی، مهارت‌ها و بلد بودن فرهنگی مانند نواختن آلات موسیقی و توانایی تشخیص خوب و بد است (حقیقتیان، ۱۳۹۳). «بورديو» سرمایه فرهنگی را بعدی از یک منش عادت‌گسترده‌تر می‌بیند؛ از این رو این سرمایه، بازتابنده طبقه اجتماعی صاحب آن سرمایه است. منش عادت‌گسترده یا عادت‌واره از نگاه بورديو مجموعه پایدار از خلق و خواهایی است که امکان تغییر از یک موضع به موضع دیگر را دارند. او، ثابت کرده است که طبقات و گروه‌های شغلی خاص، سلاقی متمایزی در موسیقی، هنر، غذا و غیره دارند. این گفته، مویب این نظر اوست که سرمایه فرهنگی (که سلیقه تنها یکی از شاخص‌های آن است) به وسیله موقعیت اجتماعی و طبقه اجتماعی افراد شکل می‌گیرد. به عبارت دیگر، سلاقی فرهنگی مردم، تحت تأثیر طبقه آن‌ها قرار دارد. مسئله تعیین‌کننده در نظریه بورديو، ادعای او در این مورد است که سرمایه فرهنگی، موجب تفاوت است و به دائمی کردن نابرابری‌های اجتماعی کمک می‌کند. بورديو، استدلال می‌کند که گروه‌های نخبه تعیین می‌کنند که چه چیزی پذیرفتنی یا سرمایه فرهنگی با ارزش است و چه چیزی بی‌ارزش است (قاسمی و نامدار جویمی، ۱۳۹۳).

سرمایه فرهنگی بورديو در مطالعات آموزش و پرورش، زبان، علم و هنر استفاده شده است، بسیاری از پژوهش‌های جامعه‌شناختی بر این قضیه متمرکز است که چگونه و چرا پایگاه اجتماعی بر موفقیت تحصیلی و سطح شغلی تأثیر می‌گذارد که دست آخر باز تولید اجتماعی را رقم می‌زند. طبق تعریف، سرمایه فرهنگی شایستگی در فهم و کاربست کدهای فرهنگی مسلط جامعه است و اعمال و دارایی‌هایی را شامل می‌شود که از طریق آن پیش‌زمینه اجتماعی نابرابری برای دسترسی به مدارک تحصیلی متفاوت تدارک می‌بیند که خود منجر به نابرابری اجتماعی و اقتصادی در جامعه می‌شود. سرمایه فرهنگی در پیوندی محکم با موقعیت طبقاتی است و سازوکاری است که از طریق آن فرایند باز تولید اجتماعی حفظ و مشروعیت می‌یابد (نقل از حسن پور، ۱۳۸۹).

نمی‌کنند، اما معتقدند که این همبستگی کامل نیست و برتری در یک بعد لزوماً به برتری در ابعاد دیگر منجر نمی‌شود. شروع دیمجیو، تأثیر پیش‌زمینه خانوادگی بر پیشرفت تحصیلی است، بهترین وسیله برای سنجش این تأثیر مفهوم سرمایه فرهنگی است. او مفهوم سرمایه فرهنگی را بر حسب مفهوم وبری فرهنگ‌های طبقه/ منزلت نخبه تفسیر می‌کند. بنابراین، سرمایه فرهنگی در تعریف، متصل به آداب فرهنگی با حیثیت در تفسیر دیمجیو است. همین تلقی الگوی محققانی شده است که در حوزه سرمایه فرهنگی پژوهش کردند که لاروا و «وینینگر» از آن به «تفسیر مسلط» یاد کرده‌اند (ابراهیمی و همکاران، ۱۳۹۶).

انواع سرمایه فرهنگی از نگاه بوردیو

«بوردیو» جامعه‌شناس فرانسوی در تحقیقی که براساس فرضیه عدم تساوی سرمایه فرهنگی انجام داده، سرمایه فرهنگی را به سه دسته تقسیم می‌کند:

سرمایه بدنی و فردی

حافظه، مهارت‌های تجربی و رفتاری و معلومات کسب شده، از سرمایه‌های بدنی و فردی محسوب می‌شوند. از مشخصه‌های این سرمایه، می‌توان به پیوستگی و درون‌یافتگی آن اشاره کرد. این سرمایه، دارایی‌ای است که به شخص و خلق و خوی وی بدل شده است. به عبارت دیگر، تنها، صاحب این خصایص، دارنده این سرمایه فرهنگی است. به همین جهت نمی‌توان این سرمایه درونی شده را از طریق بخشش، وراثت و خرید و فروش به دیگری انتقال داد. در نهایت این‌که این نوع از سرمایه فرهنگی فانی و میراست، زیرا به شکل خاصی با یکتایی بیولوژیکی شخص، گره خورده است (روحانی، ۱۳۸۸).

سرمایه عینی فرهنگی

مجموعه میراث‌های فرهنگی، آثار ادبی و شاهکارهای هنری و جز این‌ها را سرمایه عینی فرهنگی می‌نامند. سرمایه فرهنگی عینیت‌یافته دارای یک رشته از ویژگی‌هاست که تنها می‌توان از طریق رابطه سرمایه فرهنگی عینیت‌یافته با سرمایه فرهنگی بدنی و فردی آنرا معین کرد. این سرمایه (مانند کتاب،

و هم‌چنین گرایش به فرهنگ سیاسی و اخلاقیات دلالت می‌کند. در نتیجه، این کتاب نشان داد که سرمایه فرهنگی و اقتصادی به گونه‌ای عمل می‌کند تا الگوهای تفاوت اجتماعی پیچیده را ایجاد کند که با فرایند قشربندی اجتماعی و نابرابری در ارتباط است. توجه به این نکته ضروری است که می‌توان کتاب تمایز را به عنوان تشریح طولانی از شاخص‌های کلیدی سرمایه فرهنگی قرائت کرد. این کتاب شامل تعریف رسمی از این مفهوم نیست. مشکل آن است که «بوردیو و همکارانش» مفهوم سرمایه فرهنگی را، متناوباً، با «فرهنگ مشروع» به کار می‌برند، همین باعث می‌شود که لزوماً مفهوم سرمایه فرهنگی با فرهنگ والا و ممتاز مرتبط باشد که با موسیقی کلاسیک و مجموعه کتاب‌های ادبی نشان داده می‌شود. در جدول شماره ۳ شاخص‌های ارائه شده توسط بوردیو برای سنجش مفهوم سرمایه فرهنگی ارائه شده است. در این جدول با توجه به سه بعدی که بوردیو برای سرمایه فرهنگی قائل است به بررسی و طبقه‌بندی مفاهیم به کار برده شده توسط او در آثارش پرداخته‌ایم (گنجی و حیدریان، ۱۳۹۳).

در واقع، بوردیو در نظریه خود، پایگاه اجتماعی را دارای ابعاد گوناگون می‌داند که با یکدیگر سازگاری و هماهنگی زیادی دارند. اعضای طبقات بالاتر بخشی از دارایی اقتصادی خود را به سرمایه فرهنگی تبدیل می‌کنند و فرزندان آن را به ارث می‌برند. هم‌چنین، افرادی که در طبقات پایین هستند و تحصیلات پایینی دارند سرمایه اقتصادی کافی در اختیار ندارند تا آن را به سرمایه فرهنگی تبدیل کنند. بنابراین، فرزندان از حیث دارایی‌های فرهنگی فقیر باقی می‌مانند. در مقابل این رویکرد، دیمجیو از «گروه‌های پایگاهی پراکنده» سخن می‌گوید (چیا، ۲۰۱۶). او و هم‌فکرانش مستقیماً با ثبات پایگاهی مخالفت می‌کنند و بر این باورند که سرمایه فرهنگی به وسیله پایگاه اجتماعی تعیین نمی‌شود. آن‌ها نظریه خود را به شکل ساده بر پایه وجود «پایگاه‌های ناسازگار» بنا می‌کنند. گرچه همبستگی بالای بین برتری‌ها و مزایا از یک سو و شرایط نامساعد از سوی دیگر را در جوامع مدرن انکار

می‌گشاید. و در دهه ۱۹۵۰ مکتب تازه‌ای در مدیریت ظهور می‌کند که مجموعه نگر است. در اداره سازمان‌ها نه تنها بعد فیزیکی و مادی انسان و نه تنها بعد احساسی و روانی، بلکه هر دو را با هم و در کنار هم در نظر می‌گیرد و هر دو را در مدیریت امور و بهره‌وری موثر می‌داند. به علاوه تأثیر عوامل بسیار دیگری از جمله محیط را در امور سازمان مورد توجه قرار می‌دهد و سازمان را به دیده مجموعه‌ای می‌نگرد که هر یک از اعضا و اجزای آن نقشی در فعالیت سایر اعضا و کل سازمان تأثیر می‌گذارد. هدف از این بحث پرداختن به این نگرش است، نگرشی کل‌نگر یا سیستمی که در این نوشته با عنوان تفکر سیستمی عرضه می‌شود. ابتدا چگونگی اندیشیدن و تفکر سیستمی شرح داده می‌شود و سپس اندیشه سیستمی در قالب مدیریت سازمان‌ها مورد بحث قرار می‌گیرد (اسدیگی، ۱۳۹۶).

با توجه به تأکید پژوهش حاضر بر تحصیلات به عنوان سرمایه فرهنگی شاخص‌های بعد سلسله مراتب سازمانی شامل سه سطح کلان، میانی و اجرایی می‌باشد.

- در سطح کلان سلسله مراتب سازمانی را می‌توان شامل شاخص‌های تأثیر میزان تحصیلات مدیران کلان که در توانایی سازمانی مؤثر است، قابلیت بالاتر مدیران کلان دارای تحصیلات تخصصی و تأثیر محل تحصیل مدیران کلان بر توانایی مدیریتی اشاره کرد.

- در سطح میانی سلسله مراتب سازمانی را می‌توان شامل شاخص‌های مؤثرتر بودن مدیران دارای تحصیلات بالا در اداره مناسب کارکنان، تأثیر رشته تحصیلی مدیران میانی بر توانایی مدیریت و تأثیر محل تحصیل مدیران میانی بر توانایی مدیریت اشاره کرد.

- در سطح اجرایی سلسله مراتب سازمانی را می‌توان شامل شاخص‌های تأثیر میزان تحصیلات کارکنان در ارائه خدمات به مشتریان، تأثیر تخصص تحصیلی بر توانمندی کارکنان، تأثیر محل تحصیل کارکنان بر میزان توانایی آن‌ها و مدیریت بهتر افراد با تحصیلات بالاتر در امور اجرایی اشاره کرد.

بعد چندپایانی - هم پایانی را می‌توان شامل سنجه‌های

تابلوه‌های نقاشی، آلات موسیقی و ... به لحاظ مادی از طریق صاحبانش قابل انتقال است (البته تنها از لحاظ مالکیت حقوقی قابلیت انتقال دارد (قاسمی و نامدار جویمی، ۱۳۹۳).

سرمایه نهادی و ضابطه‌های

مدارک تحصیلی، مدارک حرفه‌ای و کارا از نمونه‌های سرمایه نهادی و ضابطه‌های هستند. مدارک تحصیلی سند تخصص فرهنگی است که به دارنده‌اش ارزش قراردادی تضمین شده‌ای ارائه می‌دهد. بورديو بر این اعتقاد است که سرمایه اقتصادی می‌تواند برای صاحبش سرمایه فرهنگی و اجتماعی به وجود بیاورد؛ متقابلاً سرمایه فرهنگی نیز با کارکرد خود می‌تواند سرمایه اقتصادی را به وجود آورد (روحانی، ۱۳۸۸).

تفکر سیستمی

سازمان‌ها برای تقویت جامع‌نگری در درون خود نیازمند تفکر سیستمی هستند به دلیل این‌که تفکر سیستمی به مدیران کمک می‌کند تا ساختار، الگوها و وقایع را در پیوند با یکدیگر مورد بررسی قرار دهند و تنها به مشاهده وقایع اکتفا نکنند. در این شرایط که تفکر سیستمی می‌تواند راه جدیدی و پر اهمیتی را پیش روی ما بگشاید علی‌رغم آنکه تفکر سیستمی دارای مزایای متعددی است این مساله چند دلیل دارد: نخست این‌که انسان‌ها به صورت طبیعی تمایلی به ساختارشکنی ندارند و بیشتر ترجیح می‌دهند که در ساختارهای ذهنی گذشته‌یشان باقی بمانند (آراد، ۱۳۹۶). دوم این‌که جوهره اصلی در تفکر سیستمی توجه به روابط و تعاملات است و رتایمر یکی از رهبران مکتب گشتالت اهمیت تفکر سیستمی را جریانی می‌داند که از برخورد با مسئله شروع می‌شود و به حل آن پایان می‌پذیرد. در جریان تفکر سیستمی فرد از طریق سازمان دادن و طبقه‌بندی کردن و تحلیل موقعیت مسئله مورد بحث را مشخص می‌کند و آن را به واحدهای کوچکتر تقسیم می‌کند (محمدی و همکاران، ۱۳۹۶). جنگ دوم جهانی تجارب تازه‌ای را در مدیریت جبهه‌ها می‌آزماید. بهره‌گیری از علم ریاضی و دیگر علوم در مدیریت جبهه فصل تازه‌ای را در مدیریت سازمان‌ها

شاخص‌های تأثیر سطح تحصیلات بر ناکارآمدی کارکنان، تأثیر تحصیلات و نوع آن بر ناکارآمدی و تأثیر نوع دانشگاه و محل تحصیل بر ناکارآمدی افراد در سازمان اشاره کرد. با توجه به تأکید پژوهش حاضر بر تحصیلات به عنوان سرمایه فرهنگی شاخص‌های بعد وابستگی اجزا شامل ۳ سطح تعامل، فرایند محوری و ارتباط منطقی می‌باشد.

- مولفه تعامل را در بعد وابستگی اجزا شامل شاخص‌های تعامل بیشتر در بین افراد با تحصیلات بالاتر، تعامل سازمانی بالاتر و تأثیر آن بر تعامل سازمانی و نوع تفکر مدیران با تحصیلات بالاتر و تعامل را جزئی از سیستم سازمانی و تفکر سیستمی دانستن توسط مدیران با تحصیلات بالاتر اشاره کرد.

- مولفه فرآیند محوری را در بعد وابستگی اجزا شامل شاخص‌های دقیق بودن فرآیندهای سازمانی و برتر بودن آن‌ها توسط افراد و مدیران با تحصیلات بالاتر، جزئی از فرآیند سازمانی دانستن خود توسط افراد با تحصیلات بالاتر، فعالیت افراد دارای تحصیلات بالا که جز فرآیند سیستمی است و نه کارهای روزمره در سازمان‌ها و در نهایت تصمیم‌گیری براساس فرآیندهای سازمانی توسط افراد با سطح تحصیلات بالاتر اشاره کرد.

- مولفه ارتباط منطقی را در بعد وابستگی اجزا شامل شاخص‌های ارتباط افقی منطقی، ارتباط عمودی منطقی توسط مدیران با تحصیلات بالاتر، تأکید بر ارتباطات سازمانی و درک و اجرای آن و در نهایت مشکل داشتن و ضعف در درک ارتباطات سازمانی توسط کارکنان رده‌های پایین‌تر اشاره کرد:

مشخص بودن کارها و اهداف برای کارمندان، دانستن سبک رهبری مدیران توسط همکاران و زیردستان، آگاهی کارمندان به تفکرات خود و مدیران در قالب سیستم، توانایی کارمندان در جهت‌دهی تفکرات کارمندان، وضوح اهداف و آرمان‌های سازمانی، آموزش کارمندان برای مواقع خاص و وجود اهداف چندگانه در سازمان و آگاهی کارمندان از آن‌ها در قالب سیستم سازمانی دانست. با توجه به تأکید پژوهش حاضر بر تحصیلات به عنوان سرمایه فرهنگی شاخص‌های بعد هم پایانی چند پایانی شامل ۴ سطح مشارکت، همکاری، ناسازگاری و ناکارآمدی می‌باشد.

- مولفه مشارکت را در بعد هم پایانی چند پایانی شامل شاخص‌های تأثیر تحصیلات بالا بر افزایش مشارکت کارکنان، تأثیر رشته تحصیلی بر مشارکت بین کارکنان و مشارکت دادن کارکنان توسط مدیران با تحصیلات در تصمیم‌گیری‌ها اشاره کرد.

- مولفه همکاری را در بعد هم پایانی چند پایانی شامل شاخص‌های تأثیر کارکنان دارای تحصیلات بیشتر بر همکاری سازمانی، تأثیر تحصیلات بالاتر بر سطح همکاری و تأثیر تحصیلات بالاتر بر مشارکت و همکاری کارکنان اشاره کرد.

- مولفه ناسازگاری را در بعد هم پایانی چند پایانی شامل تأثیر تحصیلات بر ناسازگاری، تأثیر رده سازمانی بر ناسازگاری سازمانی، تأثیر تحصیلات مدیران بر ناسازگاری کارکنان و توانایی مدیران با تحصیلات بالاتر بر سازگار کردن سازمان و کارکنان اشاره کرد.

- مولفه ناکارآمدی را در بعد هم پایانی چند پایانی شامل

- پیشینه تحقیق

محقق	عنوان تحقیق	نتیجه
امیرخانی (۱۳۹۶)	نظریه سیستمی، تفکر کل نگر و سیستمی و نقش آن در توسعه و تعالی سازمانی	تفکر سیستمی بر توسعه تعالی سازمانی تأثیر مثبت و معنی‌داری دارد.
آراد (۱۳۹۶)	بررسی رابطه میان متغیرهای قابلیت تفکر سیستمی، مدیریت دانش، نوآوری بازاریابی و مزیت رقابتی پایدار در سازمان‌ها	بین تفکر سیستمی و مدیریت دانش، رابطه مثبت وجود دارد ولی بین دو متغیر مدیریت دانش و مزیت رقابتی پایدار، رابطه‌ی معنی‌داری وجود ندارد.

بین سرمایه فکری و مولفه‌های آن (سرمایه انسانی، ساختاری، ارتباطی) با مزیت رقابتی در شرکت فراسکو عسلویه ارتباط مثبت معناداری وجود دارد. هم‌چنین مشخص گردید که بین تفکر استراتژیک و مولفه‌های آن (تفکر مفهومی، تفکر سیستمی، فرصت طلبی هوشمندانه، آینده نگری) با مزیت رقابتی در شرکت فراسکو عسلویه ارتباط مثبت معناداری وجود دارد.	رابطه‌ی سرمایه‌های فکری و تفکر استراتژیک در ایجاد مزیت رقابتی در شرکت‌های خصوصی	موسوی (۱۳۹۵)
ابعاد تفکر سیستمی بر مدیریت بحران تأثیر گذار است.	بررسی تأثیر ابعاد تفکر سیستمی بر مدیریت بحران اجتماعی و اقتصادی شهری	سروقدی (۱۳۹۵)
مولفه‌های انطباق‌پذیری، مشتری‌گرایی، جهت‌گیری استراتژیک و چشم‌انداز اثر معناداری بر مولفه تفکر سیستمی داشته و با اصلاح، تقویت و ارتقاء آن‌ها می‌توان سازمان را در جهت نیل به اهداف عالی خود رهنمون نمود.	سنجش فرهنگ سازمانی منطبق با نگرش سیستمی در شرکت قطارشهری مشهد	بذرافشان (۱۳۹۵)
ابعاد تفکر سیستمی اثر مثبت و معنی داری بر استقرار مدیریت دانش دارند.	تفکر سیستمی و استقرار مدیریت دانش	صلواتی و همکاران (۱۳۹۳)
زیرساخت‌های فرهنگی توسعه که شامل اعتماد، مشارکت و ریسک‌پذیری می‌شود تأثیر بسیار زیادی بر نوآوری دارد. برای ارتقای این زیر ساخت‌ها باید عوامل موثر بر آن‌ها تقویت شود و ارتباط میان این عوامل ارتقا یابد. هم‌چنین مشخص شد که این زیرساخت‌ها در حال حاضر در وضعیت مناسبی قرار ندارد.	بررسی تأثیر زیرساخت‌های فرهنگی توسعه در شکوفایی نوآوری شهری بر مبنای تفکر سیستمی (مطالعه موردی: شهر تهران)	ندایی (۱۳۹۲)
نتایج نشان داد که کاربرد و پیاده سازی تفکر سیستمی بر مولفه‌های تشکیل دهنده شغل و ماندگاری شغل تأثیر مثبت و معنی داری دارد.	تحلیل سیستمی شغل: کاربرد تفکر سیستمی در بررسی مولفه‌های تشکیل دهنده شغل	دیباچی و همکاران (۱۳۹۰)
نتایج حاصله نشان می‌دهد که با تأیید تمام فرضیه‌ها با احتمال ۹۵ درصد، مشخص شده است که بین تفکر سیستمی و بهبود عملکرد کارکنان شعب منطقه مرکزی بانک سپه رابطه معناداری وجود دارد.	تفکر سیستمی و بهبود عملکرد کارکنان	آقایی و همکاران (۱۳۹۰)

- روش پژوهش

نمونه انتخاب و با روش نمونه‌گیری تصادفی - طبقه‌ای انجام شده است.

ابزار گردآوری اطلاعات

در این پژوهش از ابزارهای زیر جهت جمع‌آوری داده‌ها استفاده شده است:

- ۱- مطالعات کتابخانه‌ای: برای جمع‌آوری اطلاعات مربوط به ادبیات موضوع و پیشینه تحقیق و تبیین شاخص‌های موثر بر سرمایه فرهنگی و تفکر سیستمی از مطالعات کتابخانه‌ای بطور گسترده‌ای استفاده شده است.
- ۲- بررسی اسناد و مدارک: جهت کسب اطلاعات لازم در مورد سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، از مدارک و اسناد موجود در واحد مربوطه استفاده گردیده است.
- ۳- پرسشنامه: در این تحقیق براساس هدف‌ها و سوالات

تحقیق حاضر از حیث هدف روش تحقیق از نوع کاربردی می‌باشد، که در آن کاربرد علمی دانش مدنظر می‌باشد. و از حیث روش و چگونگی به دست آوردن داده‌های موردنظر، توصیفی - پیمایشی می‌باشد.

جامعه آماری

جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه کارکنان و مدیران سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران می‌باشند که در سال ۹۷-۱۳۹۶ در این سازمان مشغول به فعالیت می‌باشند که طبق استعلام به عمل آمده حدود ۷۰۰ نفر می‌باشند. از بین افراد تعداد ۵۰۰ نفر از آن‌ها را مردان و ۲۰۰ نفر از آن‌ها را زنان تشکیل می‌دهند. از بین افراد جامعه آماری با توجه به دسترسی به آن‌ها و امکانات اجرایی ۲۴۹ نفر به عنوان افراد

از آزمون‌های تحلیل عاملی تأییدی (الگویابی معادلات ساختاری) برای شناخت متغیرهای مکنون (پنهان) استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم‌افزار SPSS و لیزرل استفاده شد.

- فرضیه‌های پژوهش

- فرضیه کلی پژوهش

تحصیلات بر تفکر سیستمی در بین کارکنان سازمان فرهنگی

هنری شهرداری تهران تأثیر دارد.

- فرضیه‌های جزئی پژوهش

- تحصیلات بر سلسله مراتب سازمانی در بین کارکنان

سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران تأثیر دارد.

- تحصیلات بر چندپایانی-هم پایانی در بین کارکنان

سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران تأثیر دارد.

- تحصیلات بر وابستگی اجزا در بین کارکنان سازمان

فرهنگی هنری شهرداری تهران تأثیر دارد.

- تحصیلات بر ارتباط محیطی در بین کارکنان سازمان

فرهنگی هنری شهرداری تهران تأثیر دارد.

- تحصیلات بر کل نگری در بین کارکنان سازمان

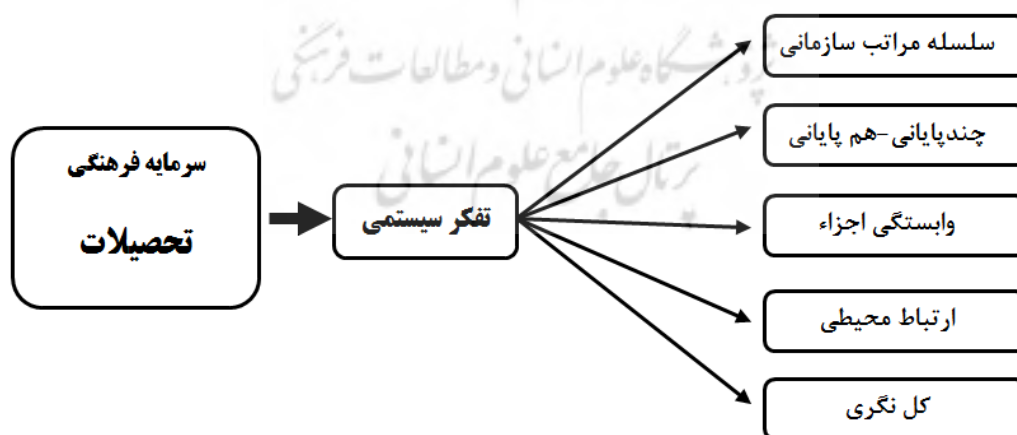
فرهنگی هنری شهرداری تهران تأثیر دارد.

مدل پژوهش

تحقیق از پرسشنامه با سوالات بسته پاسخ^۵ برای کسب استفاده شده است. سوالات بسته - پاسخ مجموعه‌ای از گزینه‌ها را ارائه می‌دهد تا پاسخ دهنده از میان آن‌ها یکی را انتخاب کند. پاسخ دهنده این نوع سوال‌ها را به سرعت درک کرده و به سهولت به آن‌ها پاسخ می‌دهد. پرسشنامه‌های استفاده شده در این پژوهش به شرح زیر می‌باشد. گزینه‌های پرسشنامه شامل طیف لیکرت از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم می‌باشد.

روش گردآوری اطلاعات و تجزیه و تحلیل داده‌ها

روش گردآوری اطلاعات با استفاده از روش میدانی می‌باشد. بدین صورت که پس از تأیید پرسشنامه‌ها و توجیه افراد نمونه براساس اهداف پژوهش، مجوزهای لازم از حراست سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران شرکت پتروشیمی گرفته شد و با مراجعه حضوری اطلاعات به وسیله پرسشنامه جمع‌آوری شد. در هنگام اجرای پرسشنامه‌ها به افراد اطمینان داده شد که اطلاعات آن‌ها محرمانه خواهد بود و صرفاً برای انجام تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های بدست آمده از پرسشنامه‌های اجرا شده، از آماره‌های توصیفی مانند میانگین، انحراف معیار، واریانس و... استفاده شد. در بخش استنباطی

شکل ۱- مدل پژوهش منبع مدل: گلدمن (۲۰۰۵). صلواتی و همکاران (۱۳۹۳)

و فوق دیپلم، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری بود. جدول زیر توزیع فراوانی میزان تحصیلات را نشان می‌دهد:

- یافته‌های تحقیق

یکی از ویژگی‌های جمعیت شناختی نمونه مورد بررسی میزان تحصیلات بود که دارای مقوله‌های دیپلم

جدول ۱- توزیع فراوانی میزان تحصیلات

میزان تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی
دیپلم و فوق دیپلم	۷۰	۲۸/۱٪
کارشناسی	۱۱۶	۴۶/۶٪
کارشناسی ارشد	۴۲	۱۶/۹٪
دکتری و بالاتر	۲۱	۸/۴٪
مجموع	۲۴۹	۱۰۰٪

- پیش فرض‌های رگرسیون

برای بررسی فرضیات پژوهش باید از آزمون رگرسیون استفاده شود که این آزمون دارای پیش فرض‌هایی است که ابتدا آن پیش فرض‌ها مورد بررسی قرار گرفته تا در صورت دارا بودن آن‌ها از آزمون رگرسیون استفاده شود.

- نرمال بودن داده‌ها

بکارگیری روش آماری، ابتدا با استفاده از آزمون آماری کولموگروف اسمیرنوف نرمال بودن داده‌ها مورد آزمون قرار گرفت تا نوع روش آماری (پارامتری، غیرپارامتری) که باید استفاده شود مشخص می‌گردد، و در صورت نرمال بودن داده‌ها یکی از مهم‌ترین پیش فرض‌های آزمون‌های پارامتریک برقرار می‌باشد.

براساس نتایج جدول فوق بیشترین تعداد افراد نمونه از نظر میزان تحصیلات، دارای مدرک تحصیلی کارشناسی بوده‌اند و کمترین تعداد افراد نمونه دارای مدرک تحصیلی دکتری و بالاتر بوده‌اند. هر چند در یک جمع‌بندی افراد دارای تحصیلات عالی با بیش از ۷۰ درصد از نمونه را تشکیل می‌دهد و این اعتماد به اعتبار نظرات داده شده را افزایش می‌دهد. نمودار زیر توزیع فراوانی میزان تحصیلات را نشان می‌دهد.

آمار استنباطی

برای بررسی فرضیه‌های پژوهش با توجه به اهداف پژوهش و روش‌شناسی باید از رگرسیون استفاده کرد. برای استفاده از رگرسیون پیش شرط‌هایی وجود دارد که باید مورد بررسی قرار گیرد.

جدول ۲- آماره‌های آزمون نرمال بودن داده‌ها

مولفه	تعداد نمونه	میانگین	انحراف استاندارد	آماره آزمون	سطح معنی‌داری
سرمایه فرهنگی	۲۴۹	۳,۲۳	۰,۷۵	۱,۲۴	۰,۰۹۰
سلسله مراتب سازمانی	۲۴۹	۳,۴۰	۰,۶۵	۰,۸۷	۰,۴۲۲
هم پایانی-چند پایانی	۲۴۹	۳,۴۶	۰,۶۴	۰,۹۲	۰,۳۵۹
وابستگی اجزا	۲۴۹	۳,۲۷	۰,۶۴	۲,۲۴	۰,۰۹۰
ارتباط محیطی	۲۴۹	۳,۳۳	۰,۷۸	۱,۱۸	۰,۱۱۸
کل نگری	۲۴۹	۳,۳۳	۰,۶۷	۱,۰۶	۰,۲۰۹
تفکر سیستمی کل	۲۴۹	۳,۳۷	۰,۶۲	۰,۹۴۳	۰,۳۳۶

مستقل تابعی از سایر متغیرهای مستقل دیگر در معادله رگرسیون است. اگر هم‌خطی در یک معادله رگرسیون بالا باشد، بدین معنی است که بین متغیرهای مستقل همبستگی بالایی وجود دارد و ممکن است با وجود بالا بودن مجذور R، مدل دارای اعتبار بالایی نباشد. به عبارت دیگر با وجود

با توجه به نتایج جدول فوق و سطوح معناداری بدست آمده هر یک از متغیرهای پژوهش که بزرگتر از ۰/۰۵ می‌باشد، داده‌های تمام متغیرها نرمال می‌باشد.

- اثر هم‌خطی چندگانه

هم‌خطی وضعیتی است که نشان می‌دهد که یک متغیر

آن که مدل خوب به نظر می‌رسد ولی دارای متغیرهای مستقل معنی‌داری نمی‌باشد. جدول زیر شاخص تورم واریانس را نشان می‌دهد:

- آزمون فرضیه‌ها و نتایج آن

این پژوهش دارای شش فرضیه می‌باشد که برای بررسی آن‌ها ابتدا آزمون همبستگی برای هر کدام از فرضیه‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد و سپس آزمون معنی‌داری رگرسیون

انجام می‌شود.

- آزمون فرضیه اصلی پژوهش

سرمایه فرهنگی بر تفکر سیستمی در بین کارکنان سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران تأثیر دارد.

برای بررسی فرضیه اصلی از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده شده است. نتایج این آزمون در جدول ذیل آمده است.

جدول ۳- همبستگی بین سرمایه فرهنگی و تفکر سیستمی

ضریب همبستگی	درجات آزادی	سطح معنی‌داری	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	انحراف معیار خطا	دوربین واتسون
۰,۹۳۷	۲۴۷	۰,۰۰۱	۰,۸۷	۰,۸۷	۰,۲۱	۱,۸۰

طبق جدول ۳ ضریب همبستگی بین دو متغیر ۰/۹۳۷ می‌باشد و با توجه به سطح معناداری بدست آمده در این جدول (۰/۰۰۱) این ضریب همبستگی در سطح (۰/۰۵) معنی‌دار می‌باشد. ضریب تعیین بین دو متغیر ۰,۸۷ بدست آمده و این مقدار نشان می‌دهد که ۸۷ درصد تغییرات تفکر

سیستمی به سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات مربوط می‌شود. با توجه به این که مقدار آماره دوربین واتسون از مقدار استاندارد ۱,۵ بزرگتر است در نتیجه استقلال باقیمانده‌ها را نتیجه می‌گیریم. با توجه به شاخص‌هایی که اعلام شد، مدل از کفایت لازم برخوردار است.

جدول ۴- معنی‌دار بودن رگرسیون بوسیله آزمون F برای فرضیه اصلی

سطح معنی‌داری	آماره F	میانگین مجموع مربعات	درجات آزادی	مجموع مربعات	مدل
۰,۰۰۱	۱,۷۸۷	۸۳,۸۳	۱	۸۳,۸۳	رگرسیون
		۰,۰۴۷	۲۴۸	۱۱,۵۸	باقیمانده
			۲۴۹	۹۵,۴۲	کل

با توجه به جدول فوق سطح معنی‌داری برای این آماره ۰,۰۰۱ بوده و نشان از معنی‌دار بودن رگرسیون در سطح ۰,۹۹٪ دارد. مدل رگرسیونی خطی برآورد شده

مورد قبول است. متغیر وارد شده در معادله رگرسیون هسته اصلی تحلیل رگرسیون می‌باشد که در جدول زیر آمده است.

جدول ۵- آماره بعد از ورود متغیر برای فرضیه پنجم

سطح معنی‌داری	T	ضرایب استاندارد شده		مدل
		Beta	Std.error	
۰,۰۰۱	۱۳,۸۲	۰,۰۶۲	۰,۸۶۰	مقدار ثابت
۰,۰۰۱	۴۲,۲۷	۰,۹۳۷	۰,۷۶۸	تفکر سیستمی

معادله رگرسیونی را می‌توان با استفاده از ستون ضرایب استاندارد نشده به شرح زیر محاسبه کرد:

$$\text{سرمایه فرهنگی} = ۰,۷۶۸ + ۰,۸۶۰ = \text{تفکر سیستمی}$$

می‌توان گفت با ارتقا یک واحد از هر متغیر مستقل به

میزان نوشته شده متغیر وابسته ارتقا پیدا خواهد کرد یا به عبارتی با ارتقای یک واحد از سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات با در نظر گرفتن مقدار ثابت، ۰,۸۳۰ واحد انحراف معیار تفکر سیستمی، ارتقا پیدا خواهد کرد، در نتیجه

این دو ارتباط مثبت دارند. آزمون t مربوط به ضرایب رگرسیون نیز در این جدول برای متغیر مستقل نشان داده است که این مقدار برای این متغیر برابر با $0,001$ بوده، در نتیجه سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات بر تفکر سیستمی موثر است.

- آزمون فرضیه اول پژوهش

جدول ۶- همبستگی بین سرمایه فرهنگی و سلسله مراتب سازمانی

ضریب همبستگی	درجات آزادی	سطح معنی داری	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	انحراف معیار خطا	دوربین واتسون
۰,۷۴	۲۴۷	۰,۰۰۱	۰,۵۵	۰,۵۵۳	۰,۴۳	۱,۷۱

طبق جدول فوق ضریب همبستگی بین دو متغیر $0,741$ می باشد و با توجه به سطح معناداری بدست آمده در این جدول ($0/001$) این ضریب همبستگی در سطح ($0/05$) معنی دار می باشد. ضریب تعیین بین دو متغیر $0/553$ بدست آمده و این مقدار نشان می دهد که 55 درصد تغییرات سلسله مراتب سازمانی به سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات مربوط می شود. با توجه به این که مقدار آماره دوربین واتسون از مقدار استاندارد $1,5$ بزرگتر است در نتیجه استقلال باقیمانده ها را نتیجه می گیریم. با توجه به شاخص هایی که اعلام شد، مدل از کفایت لازم برخوردار است.

جدول ۷- معنی دار بودن رگرسیون بوسیله آزمون F برای فرضیه اول

سطح معنی داری	آماره F	میانگین مجموع مربعات	درجات آزادی	مجموع مربعات	مدل
۰,۰۰۱	۳۰۷,۷۳	۵۸,۱۵	۱	۵۸,۱۵	رگرسیون
		۰,۱۸۹	۲۴۷	۴۶,۶۷	باقیمانده
			۲۴۸	۱۰۴,۸۳	کل

با توجه به جدول فوق سطح معنی داری برای این آماره $0,001$ بوده و نشان از معنی دار بودن رگرسیون در سطح $0,99\%$ دارد. مدل رگرسیونی خطی برآورد شده مورد قبول است. متغیر وارد شده در معادله رگرسیون هسته اصلی تحلیل رگرسیون می باشد که در جدول زیر آمده است.

جدول ۸- آماره بعد از ورود متغیر برای فرضیه اول

سطح معنی داری	T	ضرایب استاندارد شده		ضریب غیر استاندارد		مدل
		Beta	Std.error	B	Std.error	
۰,۰۰۱	۱۰,۶۴		۰,۱۲۵	۱,۳۳		مقدار ثابت
۰,۰۰۱	۱۷,۵۴	۰,۷۴۵	۰,۰۳۶	۰,۶۴۰		سرمایه فرهنگی

معادله رگرسیونی را می توان با استفاده از ستون ضرایب استاندارد نشده به شرح زیر محاسبه کرد:
 سرمایه فرهنگی ($0,640$) + $1,33$ = سلسله مراتب سازمانی

می توان گفت با ارتقا یک واحد از هر متغیر مستقل به میزان نوشته شده متغیر وابسته ارتقا پیدا خواهد کرد یا به عبارتی با ارتقای یک واحد از سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات با در نظر گرفتن مقدار ثابت، $0,640$ واحد

انحراف معیار سلسله مراتب سازمانی که از مولفه‌های تفکر سیستمی است، ارتقا پیدا خواهد کرد، در نتیجه این دو ارتباط مثبت دارند. آزمون t مربوط به ضرایب رگرسیون نیز در این جدول برای متغیر مستقل نشان داده است که این مقدار برای این متغیر برابر با $0,001$ بوده، در نتیجه سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات بر سلسله مراتب سازمانی از مولفه‌های تفکر سیستمی موثر است.

- آزمون فرضیه دوم پژوهش
سرمایه فرهنگی بر چندپایانی - هم پایانی در بین کارکنان سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران تأثیر دارد.
برای بررسی این فرضیه از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده شده است. نتایج این آزمون در جدول ذیل آمده است.

جدول ۹- همبستگی بین سرمایه فرهنگی و هم پایانی - چندپایانی

ضریب همبستگی	درجات آزادی	سطح معنی داری	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	انحراف معیار خطا	دوربین واتسون
۰,۸۰۳	۲۴۷	۰,۰۰۱	۰,۶۴۴	۰,۶۴۳	۰,۳۸	۱,۸۷

طبق جدول ۹ ضریب همبستگی بین دو متغیر $0,803$ می‌باشد و با توجه به سطح معناداری بدست آمده در این جدول ($0/001$) این ضریب همبستگی در سطح ($0/05$) معنی دار می‌باشد. ضریب تعیین بین دو متغیر $0,643$ بدست آمده و این مقدار نشان می‌دهد که 64 درصد تغییرات هم پایانی - چندپایانی به سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات مربوط می‌شود. با توجه به این که مقدار آماره دوربین واتسون از مقدار استاندارد $1,5$ بزرگتر است در نتیجه استقلال باقیمانده‌ها را نتیجه می‌گیریم. با توجه به شاخص‌هایی که اعلام شد، مدل از کفایت لازم برخوردار است.

جدول ۱۰- معنی دار بودن رگرسیون بوسیله آزمون F برای فرضیه دوم

سطح معنی داری	آماره F	میانگین مجموع مربعات	درجات آزادی	مجموع مربعات	مدل
۰,۰۰۱	۴۴۷,۷۷	۶۶,۰۶	۱	۶۶,۰۶	رگرسیون
		۰,۱۴۸	۲۴۷	۳۶,۴۴	باقیمانده
			۲۴۸	۱۰۲,۵۱	کل

با توجه به جدول فوق سطح معنی داری برای این آماره $0,001$ بوده و نشان از معنی دار بودن رگرسیون در سطح $0,99\%$ دارد. مدل رگرسیونی خطی برآورد شده مورد قبول است. متغیر وارد شده در معادله رگرسیون هسته اصلی تحلیل رگرسیون می‌باشد که در جدول زیر آمده است.

جدول ۱۱- آماره بعد از ورود متغیر برای فرضیه دوم

سطح معنی داری	T	ضرایب استاندارد شده		ضریب غیر استاندارد	مدل
		Beta	Std.error		
۰,۰۰۱	۱۱,۰۱		۰,۱۱۰	۱,۲۱	مقدار ثابت
۰,۰۰۱	۲۱,۱۶	۰,۸۰۳	۰,۰۳۲	۰,۶۸۲	هم پایانی - چندپایانی

معادله رگرسیونی را می‌توان با استفاده از ستون ضرایب استاندارد نشده به شرح زیر محاسبه کرد:
سرمایه فرهنگی ($0,682$) + $1,21$ = هم پایانی - چندپایانی

می‌توان گفت با ارتقا یک واحد از هر متغیر مستقل به میزان نوشته شده متغیر وابسته ارتقا پیدا خواهد کرد یا به عبارتی با ارتقای یک واحد از سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات با در نظر گرفتن مقدار ثابت، $0,682$ واحد

انحراف معیار هم پایانی - چندپایانی که از مولفه‌های تفکر سیستمی است، ارتقا پیدا خواهد کرد، در نتیجه این دو ارتباط مثبت دارند. آزمون t مربوط به ضرایب رگرسیون نیز در این جدول برای متغیر مستقل نشان داده است که این مقدار برای این متغیر برابر با ۰,۰۰۱ بوده، در نتیجه سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات بر هم پایانی - چندپایانی از مولفه‌های تفکر سیستمی موثر است.

- آزمون فرضیه سوم پژوهش
سرمایه فرهنگی بر وابستگی اجزا در بین کارکنان سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران تأثیر دارد.
برای بررسی این فرضیه از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده شده است. نتایج این آزمون در جدول ذیل آمده است.

جدول ۱۲- همبستگی بین سرمایه فرهنگی و وابستگی اجزا

ضریب همبستگی	درجات آزادی	سطح معنی داری	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	انحراف معیار خطا	دوربین واتسون
۰,۸۰۹	۲۴۷	۰,۰۰۱	۰,۶۵۴	۰,۶۵۳	۰,۳۸	۲,۰۹

طبق جدول فوق ضریب همبستگی بین دو متغیر ۰/۸۰۹ می‌باشد و با توجه به سطح معناداری بدست آمده در این جدول (۰/۰۰۱) این ضریب همبستگی در سطح (۰/۰۵) معنی دار می‌باشد. ضریب تعیین بین دو متغیر ۰/۶۵۳ بدست آمده و این مقدار نشان می‌دهد که ۶۵ درصد تغییرات وابستگی اجزا به سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات مربوط می‌شود. با توجه به این که مقدار آماره دوربین واتسون از مقدار استاندارد ۱,۵ بزرگتر است در نتیجه استقلال باقیمانده‌ها را نتیجه می‌گیریم. با توجه به شاخص‌هایی که اعلام شد، مدل از کفایت لازم برخوردار است.

جدول ۱۳- معنی دار بودن رگرسیون بوسیله آزمون F برای فرضیه سوم

سطح معنی داری	آماره F	میانگین مجموع مربعات	درجات آزادی	مجموع مربعات	مدل
۰,۰۰۱	۴۶۷,۵۷	۶۸,۰۲	۱	۶۸,۰۲	رگرسیون
		۰,۱۴۵	۲۴۷	۳۵,۹۳	باقیمانده
			۲۴۸	۱۰۳,۹۶	کل

با توجه به جدول فوق سطح معنی داری برای این آماره ۰,۰۰۱ بوده و نشان از معنی دار بودن رگرسیون در سطح ۰,۹۹٪ دارد. مدل رگرسیونی خطی برآورد شده مورد قبول است. متغیر وارد شده در معادله رگرسیون هسته اصلی تحلیل رگرسیون می‌باشد که در جدول زیر آمده است.

جدول ۱۴- آماره بعد از ورود متغیر برای فرضیه سوم

سطح معنی داری	T	ضرایب استاندارد شده		ضریب غیر استاندارد	
		Beta	Std.error	B	مدل
۰,۰۰۱	۱۰,۱۳		۰,۱۱۰	۱,۱۱	مقدار ثابت
۰,۰۰۱	۲۱,۶۲	۰,۸۰۹	۰,۰۳۲	۰,۶۹۲	وابستگی اجزا

معادله رگرسیونی را می‌توان با استفاده از ستون ضرایب استاندارد نشده به شرح زیر محاسبه کرد:
سرمایه فرهنگی (۰,۶۹۲) + ۱,۱۱ = وابستگی اجزا
می‌توان گفت با ارتقای یک واحد از هر متغیر مستقل به میزان نوشته شده متغیر وابسته ارتقا پیدا خواهد کرد یا به عبارتی با ارتقای یک واحد از سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات با در نظر گرفتن مقدار ثابت، ۰,۶۹۲ واحد انحراف معیار وابستگی اجزا که از مولفه‌های تفکر

سیستمی است، ارتقا پیدا خواهد کرد، در نتیجه این دو ارتباط مثبت دارند. آزمون t مربوط به ضرایب رگرسیون نیز در این جدول برای متغیر مستقل نشان داده است که این مقدار برای این متغیر برابر با ۰,۰۰۱ بوده، در نتیجه سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات بر وابستگی اجزا از مولفه‌های تفکر سیستمی موثر است.

سیستمی است، ارتقا پیدا خواهد کرد، در نتیجه این دو ارتباط مثبت دارند. آزمون t مربوط به ضرایب رگرسیون نیز در این جدول برای متغیر مستقل نشان داده است که این مقدار برای این متغیر برابر با ۰,۰۰۱ بوده، در نتیجه سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات بر وابستگی اجزا از مولفه‌های تفکر سیستمی موثر است.

جدول ۱۵- همبستگی بین سرمایه فرهنگی و ارتباط محیطی

ضریب همبستگی	درجات آزادی	سطح معنی داری	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	انحراف معیار خطا	دوربین واتسون
۰,۱۹۸	۲۴۷	۰,۰۰۱	۰,۰۳۹	۰,۰۳۵	۰,۷۷	۱,۵۴

طبق جدول فوق ضریب همبستگی بین دو متغیر ۰/۱۹۸ می‌باشد و با توجه به سطح معناداری بدست آمده در این جدول (۰/۰۰۱) این ضریب همبستگی در سطح (۰/۰۵) معنی دار نمی‌باشد. ضریب تعیین بین دو متغیر ۰,۰۳۵ بدست آمده و این مقدار نشان می‌دهد که ۳,۵ درصد تغییرات ارتباط محیطی به سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات مربوط می‌شود. با توجه به اینکه مقدار آماره دوربین واتسون از مقدار استاندارد ۱,۵ بزرگتر است در نتیجه استقلال باقیمانده‌ها را نتیجه می‌گیریم. با توجه به شاخص‌هایی که اعلام شد، مدل از کفایت لازم برخوردار است.

جدول ۱۶- معنی دار بودن رگرسیون بوسیله آزمون F برای فرضیه چهارم

سطح معنی داری	آماره F	میانگین مجموع مربعات	درجات آزادی	مجموع مربعات	مدل
۰,۰۰۲	۱۰,۱۲	۶,۰۳	۱	۶,۰۳	رگرسیون
		۰,۵۹۶	۲۴۷	۱۴۷,۱۵	باقیمانده
			۲۴۸	۱۵۳,۱۸	کل

با توجه به جدول فوق سطح معنی داری برای این آماره ۰,۰۰۲ بوده و نشان از معنی دار بودن رگرسیون در سطح ۰,۹۹٪ دارد. مدل رگرسیونی خطی برآورد شده مورد قبول نیست. متغیر وارد شده در معادله رگرسیون هسته اصلی تحلیل رگرسیون می‌باشد که در جدول زیر آمده است.

جدول ۱۷- آماره بعد از ورود متغیر برای فرضیه چهارم

سطح معنی داری	T	ضرایب استاندارد شده		مدل
		Beta	Std.error	
۰,۰۰۱	۱۲,۱۵			مقدار ثابت
۰,۰۰۲	۳,۱۸	۰,۱۹۸	۰,۲۰۶	ارتباط محیطی

معادله رگرسیونی را می‌توان با استفاده از ستون ضرایب استاندارد نشده به شرح زیر محاسبه کرد:

سرمایه فرهنگی (۰,۲۰۶) + ۲,۶۹ = ارتباط محیطی

می‌توان گفت با ارتقا یک واحد از هر متغیر مستقل به میزان نوشته شده متغیر وابسته ارتقا پیدا خواهد کرد یا به عبارتی با ارتقای یک واحد از سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات با در نظر گرفتن مقدار ثابت، ۰,۲۰۶ واحد انحراف معیار ارتباط محیطی که از مولفه‌های تفکر سیستمی است، ارتقا پیدا خواهد کرد، در نتیجه این دو ارتباط مثبت دارند. آزمون t مربوط به ضرایب رگرسیون نیز در این

جدول برای متغیر مستقل نشان داده است که این مقدار برای این متغیر برابر با ۰,۲۹۰ بوده، در نتیجه سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات بر ارتباط محیطی از مولفه‌های تفکر سیستمی موثر می‌باشد.

سرمایه فرهنگی بر کل نگرى در بین کارکنان سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران تأثیر دارد.

برای بررسی این فرضیه از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده شده است. نتایج این آزمون در جدول ذیل آمده است.

- آزمون فرضیه پنجم پژوهش

جدول ۱۸- همبستگی بین سرمایه فرهنگی و کل نگرى

ضریب همبستگی	درجات آزادی	سطح معنی داری	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	انحراف معیار خطا	دوربین واتسون
۰,۹۴۶	۲۴۷	۰,۰۰۱	۰,۸۹۵	۰,۸۹۵	۰,۲۱	۱,۶۲

طبق جدول فوق ضریب همبستگی بین دو متغیر ۰/۹۴۶ می‌باشد و با توجه به سطح معناداری بدست آمده در این جدول (۰/۰۰۱) این ضریب همبستگی در سطح (۰/۰۵) معنی دار می‌باشد. ضریب تعیین بین دو متغیر ۰,۸۹ بدست آمده و این مقدار نشان می‌دهد که ۸۹ درصد تغییرات کل نگرى به سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات مربوط می‌شود. با توجه به این که مقدار آماره دوربین واتسون از مقدار استاندارد ۱,۵ بزرگتر است در نتیجه استقلال باقیمانده‌ها را نتیجه می‌گیریم. با توجه به شاخص‌هایی که اعلام شد، مدل از کفایت لازم برخوردار است.

جدول ۱۹- معنی دار بودن رگرسیون بوسیله آزمون F برای فرضیه پنجم

سطح معنی داری	آماره F	میانگین مجموع مربعات	درجات آزادی	مجموع مربعات	مدل
۰,۰۰۱	۲,۱۰	۹۹,۷۵	۱	۹۹,۷۵	رگرسیون
		۰,۰۴۷	۲۴۸	۱۱,۶۹	باقیمانده
			۲۴۹	۱۱۱,۴۴	کل

با توجه به جدول فوق سطح معنی داری برای این آماره ۰,۰۰۱ بوده و نشان از معنی دار بودن رگرسیون در سطح ۰,۹۹٪ دارد. مدل رگرسیونی خطی برآورد شده مورد قبول است. متغیر وارد شده در معادله رگرسیون هسته اصلی تحلیل رگرسیون می‌باشد که در جدول زیر آمده است.

جدول ۲۰- آماره بعد از ورود متغیر برای فرضیه پنجم

سطح معنی داری	T	ضرایب استاندارد شده		ضریب غیر استاندارد		مدل
		Beta	Std.error	B		
۰,۰۰۱	۹,۷۲		۰,۰۶۳	۰,۶۰		مقدار ثابت
۰,۰۰۱	۴۵,۸۹	۰,۹۴۶	۰,۰۱۸	۰,۸۳		کل نگرى

معادله رگرسیونی را می‌توان با استفاده از ستون ضرایب استاندارد نشده به شرح زیر محاسبه کرد:

سرمایه فرهنگی (۰,۸۳۰) + ۰,۶۰ = کل نگرى

می‌توان گفت با ارتقا یک واحد از هر متغیر مستقل به میزان نوشته شده متغیر وابسته ارتقا پیدا خواهد کرد یا به عبارتی با ارتقای یک واحد از سرمایه فرهنگی با تمرکز بر تحصیلات با در نظر گرفتن مقدار ثابت، ۰,۸۳۰ واحد انحراف معیار کل نگرى که از مولفه‌های تفکر سیستمی است، ارتقا پیدا خواهد کرد، در نتیجه این دو ارتباط مثبت دارند. آزمون t مربوط به ضرایب رگرسیون نیز در این جدول برای متغیر مستقل نشان داده است که این مقدار برای این متغیر برابر با ۰,۰۰۱ بوده، در نتیجه سرمایه فرهنگی با

تمرکز بر تحصیلات بر کل نگری از مولفه‌های تفکر سیستمی موثر است.

بحث

در واقع اگر بخواهیم تحصیلات را در قالب کلی نگاه کنیم باید اینطور بیان کرد که آموزش با ایجاد تفکر سیستمی و هم‌چنین سرمایه فرهنگی در ارتباط است. بورديو (۲۰۰۲) این مسأله را این‌گونه بیان می‌کند که کودکان، پیش از مدرسه و در درون خانواده، درجات گوناگونی از توانایی فرهنگی از جمله اطلاعات و مهارت‌ها را به‌دست می‌آورند. بورديو معتقد است کودکان متعلق به زمینه‌های اجتماعی-اقتصادی بالا، در منزل غالباً در معرض فعالیت‌های فرهنگی بلند مرتبه قرار می‌گیرند و آن‌هایی که سرمایه فرهنگی را در منزل کسب می‌کنند احتمالاً در مدرسه موفق‌ترند و در نتیجه شانس بیشتری برای رسیدن به سطوح بالای آموزشی در مقایسه با دیگران دارند. در این بین، کودکان طبقه فرادست به میزان سرمایه‌گذاری پدر و مادرشان در سرمایه فرهنگی بهتر بار می‌آیند و در مقایسه با کودکان طبقات فرودست، امکان موفقیت بیشتری برایشان فراهم است. در واقع، از نظرگاه بسیار انتقادی بورديو، نظام‌های تعلیم و تربیت مدرن در اعتباربخشی و ارتقای سرمایه فرهنگی در کودکانی که سرمایه فرهنگی زیادی از والدینشان به ارث برده‌اند، به نسبت کودکانی که هنگام ورود به نهادهای تعلیم و تربیت از مهارت و خصلت‌های اندک و ناچیزی برخوردارند، بسیار کارآمدتر عمل می‌کنند. از طرفی نظام آموزشی، آشکارا میان کودکان طبقه فرادست و فرودست تبعیض نمی‌گذارد؛ بلکه برعکس همه کودکان بر پایه معیارهای یکسان برتری "بی‌طرفانه" ارزیابی می‌شوند؛ اما نکته قابل توجه این است که این معیارهای برتری از فرهنگ فرادست برمی‌آیند (ابراهیمی، ۱۳۹۵).

نتیجه‌گیری:

براساس نتایج پژوهش حاضر می‌توان این‌گونه نتیجه گرفت تحصیلات با ایجاد تفکر سیستمی در ارتباط است. زیرا:

۱- با افزایش سرمایه فرهنگی تحصیلی در سازمان

فرهنگی هنری شهرداری تهران، تفکر سیستمی در بین کارکنان آن سازمان ارتقاء می‌یابد.

۲- به دلیل ارتباط متقابل نظام آموزشی و بازتولید مبتنی بر سرمایه فرهنگی تحصیلات در سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، تفکر سیستمی چندپایانی-هم پایانی نیز در بین کارکنان سازمان فرهنگی شکل می‌گیرد.

۳- کارکنانی که سرمایه فرهنگی تحصیلی مبتنی بر وابستگی اجزا برخوردار هستند در مقایسه با دیگر کارکنان در سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران از تفکر سیستمی بالاتری بهره مند هستند.

۴- سرمایه فرهنگی تحصیلی بر ارتباط محیطی در بین کارکنان سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران باعث ایجاد و حفظ تفکر سیستمی می‌شود و باید قواعدی را شامل عدم سرزش شرایط محیطی، دریافت الگوی تغییرات سازمانی، تفکر براساس علت و معلول، شناخت و تعیین مرز سیستم را رعایت کرد تا بتوان تفکر سیستمی را به درستی در سازمان ایجاد کرد.

۵- سرمایه فرهنگی تحصیلات کارکنان سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران مبتنی بر کل نگری موجب می‌گردد، تفکر سیستمی به درجه قابل قبولی در بین کارکنان سازمان فرهنگی هنری ایجاد شود.

منابع

آراد، مرتضی (۱۳۹۶). بررسی رابطه میان تفکر سیستمی، مدیریت دانش و نوآوری بازاریابی بر مزیت رقابتی پایدار مورد مطالعه: بانک‌های کشاورزی غرب استان مازندران، پنجمین کنفرانس بین‌المللی اقتصاد، مدیریت، حسابداری با رویکرد ارزش آفرینی، شیراز، موسسه آموزشی مدیران خبره نارون. آقایی فیشانی، تیمور، جفره، منوچهر، تجرشی شبنم، میرمحمد علی (۱۳۹۰). تفکر سیستمی و بهبود عملکرد کارکنان، مدیریت کسب و کار. دوره سوم. شماره یازدهم. ابراهیمی، قربان علی، جان‌علیزاده چوب بستی، حیدر، بولاغی، مهدی (۱۳۹۶). بررسی جامعه شناختی تأثیر سرمایه

- فرهنگی بر سبک زندگی دینی دانشجویان (مطالعه موردی دانشجویان دانشگاه مازندران). دوره ۴، شماره ۱۰.
- اسدیگی، مسعود (۱۳۹۶). بررسی میزان تحقق ویژگی‌های سازمان یادگیرنده در دانشگاه فرهنگیان همدان براساس مدل سنگه، دومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت و حسابداری، تهران، موسسه آموزش عالی صالحان
- بذرافشان، امید (۱۳۹۵). سنجش فرهنگ سازمانی منطبق با نگرش سیستمی در شرکت قطار شهری مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی. واحد شاهرود. دانشکده ادبیات و علوم انسانی. بوردیو، پیر (۱۳۸۴). شکل‌های سرمایه، تاجبخش، کیان (۱۳۸۴). سرمایه اجتماعی: اعتماد، دموکراسی، توسعه. ترجمه افشین خاکباز و حسن پویان، تهران، نشر شیرازه، چاپ اول.
- حسن پور، محمد محسن (۱۳۸۹). کاربرد مفهوم سرمایه فرهنگی در گستره تحقیقات تجربی با تأکید بر جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، نامه فرهنگ و ارتباطات، شماره: ۳.
- خلخال، علی (۱۳۹۳). بررسی اثربخشی آموزش تفکر سیستمی بر بهبود مهارت‌های تفکر سیستمی و اصلاح باورهای غیر منطقی مدیران. مدیریت بر آموزش سازمان‌ها، سال سوم. شماره اول، بهار و تابستان ۱۳۹۳.
- حقیقتیان، منصور (۱۳۹۳). بررسی و تبیین تحرک اجتماعی میان‌نسلی با تأکید بر سرمایه فرهنگی عینیت‌یافته بوردیو، مورد مطالعه: شهروندان ۳۰ تا ۵۴ ساله شهر گرگان. دوره ۱۳ شماره ۱، دوفصلنامه علوم اجتماعی. دلاور، علی (۱۳۹۴). احتمالات و آمار کاربردی در روان‌شناسی و علوم تربیتی، تهران. انتشارات رشد.
- دیباچی، میثم، فاضلی، فاطمه، اشجع، آرزو (۱۳۹۰). تحلیل سیستمی شغل: کاربرد تفکر سیستمی در بررسی مولفه‌های تشکیل دهنده شغل، همایش تفکر سیستمی در سازمان‌ها. اردیبهشت ۱۳۹۰.
- روحانی، حسن (۱۳۸۸). درآمدی بر نظریه سرمایه فرهنگی، فصلنامه راهبرد، سال هجدهم، شماره ۵۳.
- سروقدی، محمد حیدر (۱۳۹۵). بررسی تأثیر ابعاد تفکر سیستمی بر مدیریت بحران اجتماعی و اقتصادی شهری (مطالعه موردی: شهر مشهد)، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی.
- صالحی امیری، سیدرضا (۱۳۸۶). مفاهیم و نظریه‌های فرهنگی، تهران: ققنوس.
- صلواتی، عادل، رستمی نوروزآباد، مجتبی، کمانگر، فرزاد، رحمانی، سامان (۱۳۹۳). تفکر سیستمی و استقرار مدیریت دانش، مطالعات مدیریت راهبردی. شماره هجده، تابستان ۱۳۹۳.
- قاسمی، یارمحمد، نامداریجویمی، احسان (۱۳۹۳). بررسی رابطه سرمایه فرهنگی و سرمایه نمادین فرهنگی، فصلنامه فرهنگ ایلام، دوره ۱۵، شماره ۴۴ و ۴۵.
- گنجی، محمد، حیدریان، امین (۱۳۹۳). سرمایه‌ی فرهنگی و اقتصاد فرهنگ (با تأکید بر نظریه‌های پی‌یر بوردیو و دیوید تراسبی)، مجله: راهبرد، شماره ۷۲.
- محمدی، حسین و فضل‌الله طالبی کهدویی (۱۳۹۶). نقش نوین تفکر استراتژیک مدیران در خلق مزیت رقابتی پایدار بنگاه‌ها، کنفرانس بین‌المللی چالش‌ها و راهکارهای مدیریت و توسعه اقتصادی، امارات- دبی، پژوهشکده مدیریت و توسعه پژوهشگاه فرهنگ و هنر.
- موسوی، مهدیه (۱۳۹۵). رابطه‌ی سرمایه‌های فکری و تفکر استراتژیک در ایجاد مزیت رقابتی در شرکت‌های خصوصی (مطالعه موردی شرکت فراسکو عسلویه)، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه پیام نور تهران. مرکز دماوند.
- ندایی، امین (۱۳۹۲). بررسی تأثیر زیرساخت‌های فرهنگی توسعه در شکوفایی نوآوری شهری بر مبنای تفکر سیستمی (مطالعه موردی: شهر تهران). محل اجرا: پارک علمی و فناوری پردیس). پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی.
- نوری، فاطمه (۱۳۹۶). رابطه فرهنگ سازمانی با اثربخشی و میزان تعهد کارکنان سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی.

Pooja K, Singh, M. K. Rao (2017). HR Practices. Learning Culture and Human Capital:

A Study on Indian Business and Professional Service Sector. Global Business Review.

Robert Chia (2017). A process-philosophical understanding of organizational learning as "wayfinding": Process, practices and sensitivity to environmental affordances", The Learning Organization, Vol. 24.

Robins, Robert V & Garnier, Aurice A (1985). Class Reproduction among Men and Women in France: Reproduction Theory on Its Home Ground, American Journal of Sociology, Vol. 91, No. 2.

Thomas, David & Inkson, Kerr (2003). Cultural Intelligence. People Skills for Global Business. Berrett Koehler Publishers, Inc. San Francisco, California.

Yan Zexian, Yan Xuhui (2010). A revolution in the field of systems thinking: a review of Checkland's system thinking

Yiing, L.Y & Bin Ahmad, K.Z (2009). The Moderating Effects of Organizational Culture on the Relationships between Leadership Behavior and Organizational Commitment and Between Organizational Commitment and Job Satisfaction and Performance, Leadership & Organization Development Journal, Vol. 30, No. 1.

You Li, Esther Thorson (2018). Converting cultural capital into economic capital: a hybrid newspaper's content management and performance during economic turbulence, Journal of Media Business Studies.

Caldwell, Marylouise, Henry, Paul Conrad (2017). Deepening how cultural capital structures consumption of the performing arts. Journal of Global Scholars of Marketing Science. Bridging Asia and the World.

Chuch C. H. Law, Eric W.T. Ngai (2008). An empirical study of the effects of knowledge sharing and learning behaviors on firm performance, Elsevier. Expert systems with applications.

DiMaggio, Paul (1982). Cultural Capital and Success: The Impact of Status Culture Participation on the Grades of U.S. High School, American Sociological Review, Vol.47 (2):

Horolets, Anna, Stodolska, Monika, Peters, Karin (2016). Natural Environments and Leisure among Rural-to-Urban Immigrants: An Application of Bourdieu's Concepts of Habitus. Social and Cultural Capital and Field. Leisure Sciences an Interdisciplinary Journal Latest Articles. Received 17 Dec 2016. Accepted 29 Jan 2018.

Orit Ben-Zvi Assaraf, Nir Orion (2005). Development of system thinking skills in the context of earth system education.

Patricia H, Werhane (2008). Mental Models. Moral Imagination and System Thinking in the Age of Globalization. Journal of Business Ethics March 2008, Volume 78, Issue 3.

Phillips, R & Shockley, G (2010). Linking Cultural Capital Conceptions to Asset Based Community Development, Mobilizing Communities: asset building as a community development strategy, 92.

يادداشت

¹Phillips & Shockley

²Maria and Linda

³Distributed base groups

⁴Robert Chia

⁵Closed-ended questions